

چند خبر

• جایزه ی نُبِل - فیزیک سال 2009 به سه دانش‌پیشه که سهم مهمی در تغییر زنده‌گی ی روزمره ی میلیاردها انسان داشته اند داده شد. نصف جایزه به فیزیک‌پیشه - مهندس - چینی - آمریکایی، چارلز کائو^(a) داده شد.

کائو در دهه ی 1960، زمان ی که در STL^(b) کار می‌کرد، نشان داد که می‌توان اتلاف در تارها ی نوری را کم کرد، طوری که انتقال داده در مسافت‌ها ی طولانی از طریق آنها عملی شود. این که تارها ی اپتیکی برا ی انتقال داده‌ها مناسب اند پیش از کارها ی کائو هم به خوبی دانسته بود. مشکل ی که وجود داشت این بود که اتلاف در تارها یی که تا آن موقع ساخته می‌شد آن قدر زیاد بود که عملاً استفاده از آنها را برا ی مسافت‌ها ی بیش از چند ده متر ناممکن می‌کرد. کائو متوجه شد که عامل مهم در اتلاف در تارها ی نوری، پراکنده‌گی از ناخالصی‌ها یی است که در هر شیشه ای معمولاً هست، و توانست با ذوب کردن بلور کوارتس (که منجر به تشکیل شیشه ی بسیار خالص می‌شود) تارها یی بسازد که اتلاف کم ی دارند. به این ترتیب راه برا ی ارتباطات سریع - امروزی باز شد - امروز، شاهراه‌ها ی اصلی ی ارتباطات اینترنت و تلفن تارها ی نوری اند.

نصف دیگر جایزه ی نُبِل به ویلارد بویل^(c) و جُرج سمیت^(d) داده شد. این دو در 1969، زمان ی که در آزمایش‌گاه‌ها ی یل^(e) کار می‌کردند CCD را اختراع کردند، به این معنی که هم نظریه ی آن را بار آوردند، و هم آن را ساختند. CCD همان وسیله ای است که در دوربین‌ها ی دیجیتال کار - فیلم در دوربین‌ها ی قدیمی را می‌کند - وسیله ای که می‌تواند تصویر را به دنباله ای از علائم الکتریکی تبدیل کند. امروز تصوّر زنده‌گی بدون تصویر و تصویر بردارها ی دیجیتال بسیار مشکل است.

احمد شریعتی

^{a)} Charles K. Kao; ^{b)} Standard Telecommunication Laboratories, Harlow, UK;

^{c)} Willard S. Boyle; ^{d)} George E. Smith; ^{e)} Bell Laboratories, New Jersey, USA.